

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

5. A venerea voluptate meritô ortam veneream luem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45701

vindicta, ipsa quoque vindicta, & quæcumque hominem in perniciem hominis instigant, prius eum lauciant, à quo exeunt, quàm quem petunt. Inuidus certè se ipsum, vt Democritus dixit, tamquam hostem offendit. Hinc & liuidus vocatur, quia ipso liuore prodit se percussam antè, quàm percutiat. Nec sine causa, in fabulis Apollo dicitur inuidus & auaro copiam fecisse petendi, quod vellent, sed id, quod petissent, ratum non habiturus, nisi, quod sibi alter petisset, alteri duplum præstaretur. Cùm autem auarus nullo pacto induci potuisset, quidquam vt sibi pereret, inuidus erui vnum oculum sibi petijt, vt auarus ambos amitteret. Quis hunc inuidum excæcauit? nonnè inuidia? quis excæcauit auarum? nonnè auaritia? Vt autem hic oculos, ita sæpe alibi auarus perdidit sanitatem, immò vitam. Nam vt vitam, aut sanitatem conseruaret, noluit pecuniam expendere pro medicina. Quid pro medicina? ne pro esca quidem. Vix enim vquam domi satis comedit auarus. Vade, si in morbum incidit, cui potest inualetudinem attribuere, nisi suæ parcitati? sicut rex Achab suæ euipiditati, qui negatâ sibi vineâ Naboth proiciens se in lectulâ suâ, 3 Reg. 23. 41 auertit faciem suam ad parietem, & non comedit panem. Auaritia illum strauit. Tam miser est auarus, vt, si quod cupit, non habet, ægrotet. Sed sèperbi quoque par est condicio. Mirabilis erat rex Antiochus, & cælum digito contingere sibi videbatur, speque totas iam ciuitates deuorauerat. omnia in contrarium euenerunt. Et factum est, vt audiuit rex sermones istos, expauit, & commotus est valde: & decidit in lectum, & incidit in languorem præ tristitia, quia non factum est ei, sicut cogitabat. Et erat illic per dies multos, quia renouata est in eo tristitia magna, & arbitratu est se mori. Et vocauit omnes amicos suos, & dixit illis: Recepsit somnus ab oculis meis, & concidi, & corruui corde præ sollicitudine: & dixi in corde meo: Inquantam tribulationem deueni, & in quos fluctus tristitia, in qua nunc sum; qui iucundus eram, & dilectus in potestate mea!

Sed ante omnes mirabilis est luxuriosus. Hic enim dum voluptatem quærit, dolorem inuenit. Siquidem luxuria pestis blanda non animam demtaxat inquinat, sed corpus quoque ipsum corrumpit. Qua de causa Claudianus Stiliconem laudans, dixit:

Et

Nec

V.

Nec te jucundâ fronte sefellit

Luxurios, prædulce malum, qua dedita semper

Corporis arbitrijs, hebetat caligine sensus,

Membrâq; Circeis effeminat acrius herbis.

Blanda quidem vultu, sed qua non tetrrior vlla

Interius fucata genas, & amicta dolosis

Illecebris toruos auro circumligat hydros.

Ille voluptatum multos intexuit hamis.

Quàm magnus adolescentum numerus, dum castè vivit, etiam in vultu servat puritatem? Serena frons, vigent oculi, florent genæ. Quàm primùm autem se finit æstu libidinis rapi ad mortem animæ, etiam vultu mutatur. Nec enim dumtaxat libidinosa intemperansq; adolescentia effectum corpus tradit senectuti, sed florem adolescentiæ etiam perdit, rosas è genis, è fronte lilia aufert, & heu, quos, quamq; tetros flores, quam fædas gemmas eorum loco reponit? & quàm diris pestibus maciat partes, quæ peccauerunt? Non procul à se distant Venus & Venenum. Quid mirum est, si se maculat, qui veneno inhiat? An non ex hoc vitio oritur morbus perniciosissimus, & maximè vulgaris, quem alij Gallicum, alij Neapolitanum vocant? Est autem Indicus, ait L. Viues, illinc enim est in hunc orbem inuectus, cum quo in illa Hispaniensi India infantes nascuntur: sed de hoc nihil inuenitur scriptum à veteribus. Quid autem mirum, si infectio parentum, transit in liberos, & eorum parentum, qui sine vestibus, sicut incedunt, ita viuunt more bestiarum? Quosdam audiui dicere, se in Italia numquam magis ab hoc flagitio absterritos, quàm quando medicos comitati sunt ad Valetudinaria, in quibus magno numero, ingenti cruciatu Venerea lue laborantes secabantur, mutilabantur, curabantur. Nam apud quosdam ita inueteratum erat malum, vt non possent curari, nisi mutilatione. Quem isti tales, ob morbos suos, accusare debuerunt? nisi petulantiam & intemperantiam suam? Ab hoc morbo maximè sibi cauere debent, qui sunt maximè intemperantes. Quinam sunt illi? Nescio. Varro, teste Nonio, adolescentiæ est luxuriari. Sed non manet hoc vitium in adolescentibus, senibus quoq; adhæret, sicut & naturale supplicium, scabies Indica, quam viri docti Huttenus &

Manar-

Cic. lib. de
senectut.

L. Viues in
li. 22. S. Aug.
cap. 22.

Hutten. lib.

Manardus testantur, coepisse in Valentia Hispaniæ Tarraconensis, de Guafaco
 quo tempore Carolus Francorum rex expeditionem Italicam & Manard.
 parabat, cum elephantiosus quidam nobilis miles ad nobile scort- lib. 7. epist.
 tum accederet. Nam quicumque deinde ad mulierem ingressi Medic.
 sunt, eo malo infecti fuere, elephantiasi in illud degenerante.
 Qui hoc morbo plectitur, in eum non incommodè jaçtari potest
 illud scemma Sophar: *Ossa eius implebuntur viris adolescentiæ* Job 20. 11.

Alij potatoribus affirmant hoc vitium esse familiare. *Luxu- VI.
 riosares vinum*, ait Salomon. Consentit Apostolus, Ephesijs scri- Prou. 20. 1.
 bens: *Nolite inebriari vino, in quo est luxuria.* Expertus est id Nöe, Ephes. 5. 20.
 expertus filius prodigus, & coniungi hæc vitia indicavit ipse, Gen 9. 21.
 Deus, qui parentibus contumacem filium accusaturus hanc for- Luc. 15. 13.
 mulam præscripsit coram magistratu & senioribus recitandam:
*Filius noster iste protervus & contumax est. monita nostra audire con- Deuter. 21.
 semnit, comessationibus vacat, & luxuria atq; conuiujs.* Rarò enim, 20.
 qui ebriosus est, castus est. Itaque quid mirum, si morbi, qui im-
 puris adhærent, adhæreant & ebriosis? Quamquam & his sui
 sint, longèque plures morbi. Quod Poëta non tacuit, ita lo-
 quens:

*Nec Veneris, nec tu vini capiaris amore,
 Vno namq; modo vina Venusq; nocent.
 Vt Venus enervat vires, sic copia Bacchi
 Attenuat gressus debilitatq; pedes.*

Itaque intemperantia in Venere, in vino, in cibo morbos creat.
 De impuris sat dictum, si medicinam admittunt. Sed vltior ra-
 dix attingenda. Modica est oris lacuna, sed eam vt impleat non
 sufficit terra: nec enim siluæ dumtaxat plagis circumdantur, ma-
 ria retibus, aër pennis occupatur, atque vt omnia elementa ga-
 neæ seruiant, prædæ vndique petita, transeunt antè per ignem,
 quàm per guttur; ita abundantia luxuriat, luxuries morbis viam
 sternit. Quot perdices, quot phasiani jugulantur, quot gari,
 quot nulli vino immoriuntur, vt gulæ procures ad mortem du-
 cant, nec gustum tantummodo sapore, sed oculos quoq; colore,
 dum oblectant, decipiant? Itaque

De gulonibus paullo plura sunt adijcienda, de quibus S. VII.
 Spiri-